

USDA ประเมินความมั่นคงด้านอาหารของโลกในทศวรรษหน้าหลังวิกฤตโควิด-๑๙

ในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๓ หน่วยงานวิจัยด้านเศรษฐกิจ (Economic Research Service: ERS) กระทรวงเกษตรแห่งสหรัฐอเมริกา (USDA) ได้เผยแพร่รายงานผลการศึกษารื่อง “การประเมินความมั่นคงอาหารระหว่างประเทศ ปี ๒๕๖๓ - ๓๐” หรือ “International Food Security Assessment, 2020 - 30” โดยใช้แบบจำลอง IFSA ของหน่วยงาน ERS เพื่อประเมินประเทศที่มีรายได้ต่ำและปานกลางทั้งหมด ๗๖ ประเทศใน ๔ ภูมิภาคทั่วโลก รวมทั้งการวิเคราะห์ผลกระทบของรายได้ต่อความมั่นคงด้านอาหารในปัจจุบันและอนาคตอันเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า แม้ว่ารายได้จะลดลงอย่างรวดเร็วในปี ๒๕๖๓ เนื่องจากการระบาดของโควิด-๑๙ แต่แนวโน้มความมั่นคงด้านอาหารจะฟื้นตัวขึ้นภายในปี ๒๕๗๓ เนื่องจากการเติบโตของรายได้ ความมีเสถียรภาพของราคาธัญพืชที่สำคัญ และจำนวนประชากรที่ลดลง และคาดการณ์ว่าประเทศในแถบเอเชียและกลุ่มประเทศที่ตั้งอยู่ทางใต้ของทะเลทรายซาฮารา (Sub-Saharan

Africa: SSA) จะเป็นภูมิภาคที่จะได้รับผลกระทบด้านความไม่มั่นคงด้านอาหารเพิ่มขึ้นมากที่สุดเนื่องจากโควิด-๑๙ ที่ทำให้การเติบโตของ GDP หยุดชะงัก

หลักการและเหตุผล

รายได้ ราคาอาหาร และความไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดว่าประชากรจะมีความสามารถในการเข้าถึงอาหารมากน้อยเพียงใด ในขณะที่ผลผลิตทางการเกษตรและสภาพของตลาดส่งผลต่อปริมาณอาหารเพื่อการบริโภค ทั้งนี้ การมีอาหารอย่างทั่วถึง ระดับรายได้ที่เพิ่มขึ้น และราคาอาหารที่อยู่ในระดับต่ำ จะช่วยเพิ่มความมั่นคงด้านอาหารของประเทศแม้ว่าช่องว่างของความได้เปรียบเหล่านี้จะขึ้นอยู่กับการกระจายรายได้ภายในประเทศก็ตาม ในทางกลับกันการหยุดชะงักของรายได้ ราคา หรืออุปทานอาหารจะทำให้ความไม่มั่นคงด้านอาหารเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับคนยากจน การทำความเข้าใจว่าปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อความต้องการอาหารโดยรวมอย่างไรเป็นตัวชี้วัดแนวโน้มของการประเมินความมั่นคงด้านอาหาร รายงานฉบับนี้ได้นำปัจจัยต่างๆ เหล่านี้มาพิจารณาเพื่อประเมินระดับความมั่นคงด้านอาหารของปี ๒๕๖๓ และคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงด้านความมั่นคงด้านอาหารในทศวรรษหน้าสำหรับ ๗๖ ประเทศ ที่มีรายได้ต่ำและปานกลางในภูมิภาคซบซาฮาราและแอฟริกาเหนือ ลาตินอเมริกา และเอเชีย รายงานฉบับนี้จะเป็นข้อมูลสำหรับ USDA และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการคาดคะเนด้านความมั่นคงอาหารในประเทศเหล่านี้ในระยะยาว นอกจากนี้ ยังวิเคราะห์ผลกระทบของการชะงักของรายได้อันเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ต่อความมั่นคงด้านอาหารในปัจจุบันและอนาคต

วิธีการศึกษา

ใช้แบบจำลองการประเมินความมั่นคงด้านอาหารระหว่างประเทศ (International Food Security Assessment: IFSA) ของหน่วยงาน ERS เพื่อคาดการณ์ความต้องการอาหารและการขาดแคลนอาหาร (food gap) ใน ๗๖ ประเทศ ที่มีรายได้ต่ำและปานกลางจนถึงปี ๒๕๗๓ โดยการประเมินความไม่มั่นคงด้านอาหารของแต่ละประเทศได้จากการประมาณสัดส่วนของประชากรที่ไม่สามารถเข้าถึงการบริโภคอาหารเพื่อให้ได้พลังงานครบตามเป้าหมาย ๒,๑๐๐ แคลอรี/คน/วัน ความรุนแรงของความไม่มั่นคงด้านอาหารวัดได้จากช่องว่างระหว่างความต้องการอาหารที่คาดการณ์ไว้สำหรับผู้ที่ได้รับอาหารต่ำกว่าเกณฑ์กับแคลอรีเป้าหมาย ความต้องการอาหารแสดงเป็นค่าเทียบเท่าปริมาณเมล็ดธัญพืชโดยพิจารณาจากปริมาณแคลอรี โดยอาหาร ๔ กลุ่มที่นำมาคำนวณ ได้แก่ เมล็ดธัญพืชหลักที่บริโภคในประเทศ ธัญพืชอื่นๆ รากและหัว และอาหารอื่นๆ ทั้งหมด

ผลการศึกษา

ภาพรวม

ก่อนหน้าที่จะมีการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ได้มีการคาดคะเนความมั่นคงด้านอาหารในประเทศที่มีรายได้ต่ำและปานกลางจำนวน ๗๖ ประเทศ ที่ศึกษาในรายงานนี้ไว้ว่า ในปี ๒๕๖๓ จะมีประชากรที่ถูกมองว่าขาดความมั่นคงด้านอาหารทั้งหมดประมาณเกือบ ๗๖๑ ล้านคน หรือร้อยละ ๑๙.๘ ของประชากรทั้งหมด แต่หลังจากการเกิดโควิด-๑๙ ซึ่งส่งผลกระทบต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) จึงได้คาดการณ์ใหม่พบว่าจะมีประชากรที่ขาดความมั่นคงด้านอาหารเพิ่มขึ้นอีกเกือบ ๘๔ ล้านคน ซึ่งส่งผลให้ความไม่มั่นคงด้านอาหารเพิ่มขึ้นอีกร้อยละ ๒.๒ ในปี ๒๕๗๓ และถึงแม้ว่าในปี ๒๕๗๓ จำนวนประชากรที่ขาดความมั่นคงด้านอาหารคาดว่าจะลดลงเหลือ ๔๕๖.๘ ล้านคน แต่ก็ยังคงมีมากกว่าที่คาดการณ์ไว้เดิมก่อนที่จะเกิดการระบาดของโควิด-๑๙ ถึง ๕๑ ล้านคน โดยประเทศในแถบเอเชียและ Sub-Saharan Africa เป็นภูมิภาคที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบมากที่สุดจากการเพิ่มขึ้นของความไม่มั่นคงด้านอาหารเนื่องจากโควิด-๑๙ ซึ่งทำให้ GDP หดถอยลง

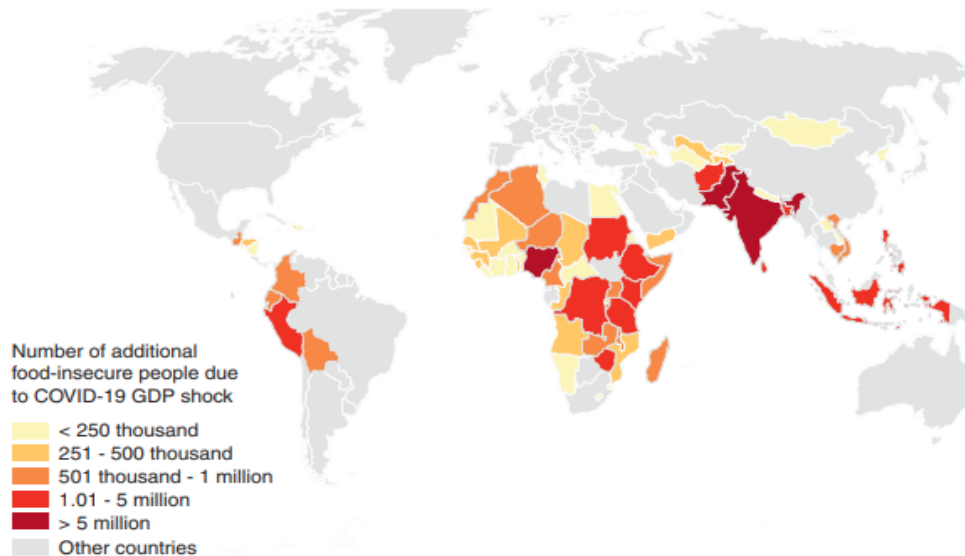
ข้อจำกัดของการศึกษา เนื่องจากสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในระดับประเทศและความไม่แน่นอนของการคาดการณ์ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการแพร่ระบาดของโควิด-๑๙ ทั้งในประเทศและระดับโลก ดังนั้น การคาดการณ์ที่นำเสนอในรายงานฉบับนี้จึงเป็นตัวแทนของสถานการณ์พื้นฐานปกติทั่วไป โดยไม่ได้พิจารณาถึงผลกระทบจากปัจจัยอื่นๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่รุนแรง ความขัดแย้งทางการทหาร หรือความไม่มั่นคงทางการเมืองและเศรษฐกิจ ซึ่งรายละเอียดของผลการประเมินความมั่นคงด้านอาหารใน ๗๖ ประเทศ ที่ศึกษาในทศวรรษหน้าหลังจากการนำผลกระทบของโควิด-๑๙ เข้ามาร่วมพิจารณาสรุปได้ ดังนี้

- ในปี ๒๕๖๓ จำนวนผู้ที่ไม่มีความมั่นคงด้านอาหารทั้งหมดใน ๗๖ ประเทศที่ทำการศึกษา มีประมาณ ๘๔๔.๓ ล้านคน เพิ่มขึ้น ๘๓.๕ ล้านคน (ร้อยละ ๑๑ เนื่องจากการขาดรายได้อันเป็นผลกระทบจากการระบาดของโควิด-๑๙ (**ภาพที่ ๑** ซึ่งหมายความว่าร้อยละ ๒๒ ของประชากรทั้งหมดใน ๗๖ ประเทศดังกล่าวจะไม่สามารถบริโภคอาหารเพื่อให้ได้พลังงานครบวันละ ๒,๑๐๐ แคลอรีซึ่งเป็นระดับแคลอรีโดยเฉลี่ยที่จำเป็นในการดำรงวิถีชีวิตอย่างมีสุขภาพดีและแข็งแรง
- การเพิ่มขึ้นของประชากรที่คาดว่าจะไม่มีความมั่นคงด้านอาหารอันเป็นผลมาจากการระบาดของโควิด-๑๙ พบว่าอยู่ในเอเชียมากที่สุด (๔๑ ล้านคน และ Sub-Saharan Africa (๓๕ ล้านคน

- แม้จะได้รับผลกระทบด้านรายได้จากโควิด-๑๙ แต่ก็คาดว่าความมั่นคงด้านอาหารใน ๗๖ ประเทศ ในอีก ๑๐ ปีข้างหน้าจะดีขึ้นภายในปี ๒๕๗๓ โดยสัดส่วนของประชากรที่ไม่มีความมั่นคงด้านอาหาร ในประเทศเหล่านี้คาดว่าจะลดลงเหลือร้อยละ ๑๐ (๔๕๖.๘ ล้านคน ลดลง จากปี ๒๕๖๓ คิดเป็นร้อยละ ๔๖ ของจำนวนคนที่ไม่มีความมั่นคงด้านอาหาร แต่ถึงแม้ว่าการประมาณการความไม่มั่นคงด้านอาหารในปี ๒๕๗๓ จะลดลงอย่างรวดเร็ว แต่ก็ยังสูงกว่าที่เคยประมาณไว้ก่อนที่จะเกิดสถานการณ์โควิด-๑๙ เกือบร้อยละ ๑๓
- การเพิ่มขึ้นของความมั่นคงด้านอาหารได้รับแรงหนุนจากการเติบโตของรายได้ และราคาของธัญพืชหลักที่ค่อนข้างมีเสถียรภาพในช่วงประมาณการ และการเติบโตของประชากรที่ลดลงโดยเฉพาะใน เอเชีย ลาตินอเมริกาและแคริบเบียน
- รายได้ต่อหัวของประชากรใน ๗๖ ประเทศ ที่ทำการศึกษาในทศวรรษต่อไปคาดว่าจะเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย เกือบร้อยละ ๔๒ แต่ต่ำกว่าที่เคยคาดการณ์ไว้ก่อนการระบาดของโควิด-๑๙ อยู่ร้อยละ ๑.๓
- “ช่องว่างของอาหาร” หรือ “food gap” หมายถึง ปริมาณอาหารที่ผู้ที่ไม่มีความมั่นคงด้านอาหาร ต้องการบริโภคเพื่อให้ได้พลังงานครบตามเป้าหมาย ๒,๑๐๐ กิโลแคลอรี/คน/วัน ระดับของ food gap บ่งบอกถึงระดับความไม่มั่นคงด้านอาหาร โดยสามารถแสดงเป็นจำนวนแคลอรีต่อคนต่อวัน หรือใน ปริมาณที่เทียบเท่าเมล็ดธัญพืชและใช้เพื่อวัดความรุนแรงของความมั่นคงทางอาหารในระดับมวลรวม ใน ๗๖ ประเทศที่ทำการศึกษา ผลการประเมินพบว่า food gap ของทั้ง ๔ ภูมิภาคคาดว่าจะลดลงจาก ทั้งหมด ๔๔.๗ ล้านตัน (เมล็ดธัญพืช ในปี ๒๕๖๓ เหลือเป็น ๒๔.๓ ล้านตันในปี ๒๕๗๓

ภาพที่ ๑

แผนผังผลกระทบโควิด-๑๙ ต่อรายได้ที่คาดว่าจะส่งผลให้จำนวนประชากรที่ขาดความมั่นคงอาหาร ใน ๗๖ ประเทศ เพิ่มขึ้นอีก ๘๓.๕ ล้านคน ในปี ๒๕๖๓

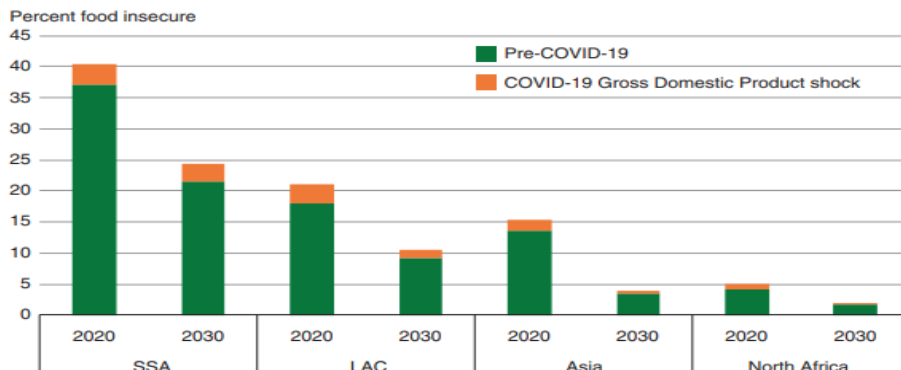

Notes: COVID-19 = Coronavirus disease of 2019; GDP = Gross Domestic Product.

Source: USDA, Economic Research Service based on results from the International Food Security Assessment model.

ภาพที่ ๒

ประมาณการประชากรที่ขาดความมั่นคงด้านอาหารก่อนและหลังโควิด-๑๙ ใน ๔ ภูมิภาคของโลก ปี ๒๕๖๓ และ ๒๕๗๓

Notes: ¹Regions include only those countries that are a focus of this study. COVID-19 = Coronavirus disease of 2019; SSA = Sub-Saharan Africa; LAC = Latin America and the Caribbean.
Source: USDA, Economic Research Service based on results from the International Food Security Assessment model.

ในระดับภูมิภาค

การเปลี่ยนแปลงความมั่นคงอาหารแตกต่างกันไปในแต่ละภูมิภาค โดยประเทศในแอฟริกาตอนใต้ของทะเลทรายซาฮารา โดยแม้ว่าความมั่นคงด้านอาหารคาดว่าจะดีขึ้นแต่ก็ในอัตราที่ช้าเนื่องจากการเติบโตของประชากรอย่างรวดเร็วและการเติบโตของรายได้ต่อหัวที่ค่อนข้างต่ำ ประเทศในแถบเอเชีย (๒๒ ประเทศจากเอเชียกลาง เอเชียตะวันออก และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่รวมอยู่ในการประเมินครั้งนี้ ซึ่ง มีประชากรมากที่สุดในบรรดาสี่ภูมิภาคที่ทำการประเมินแต่มีประชากรที่ขาดความมั่นคงด้านอาหารน้อยกว่าประเทศในภูมิภาคซบซายาแอฟริกา และคาดว่าจะเห็นการฟื้นตัวด้านความมั่นคงอาหารในเอเชียที่รวดเร็วที่สุดเนื่องจากประเทศเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุดในภูมิภาคยังคงมีการเติบโตของรายได้อย่างรวดเร็ว สำหรับประเทศในแอฟริกาเหนือ ๔ ประเทศคาดว่าจะมีความมั่นคงด้านอาหารจะได้รับการฟื้นฟูแม้ว่าระดับความไม่มั่นคงอาหารจะอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ สำหรับอีก ๑๑ ประเทศในภูมิภาคลาตินอเมริกาและแคริบเบียน ประกอบด้วย อเมริกากลาง ๕ ประเทศ แคริบเบียน ๓ ประเทศ และอเมริกาใต้ ๓ ประเทศ คาดว่าสัดส่วนของประชากรที่ขาดความมั่นคงด้านอาหารจะลดลงมากกว่าครึ่งภายในปี ๒๕๗๓ โดยมีรายละเอียดของแต่ละภูมิภาค ดังนี้

- แอฟริกาตอนใต้ของทะเลทรายซาฮารา (Sub-Saharan Africa: SSA)

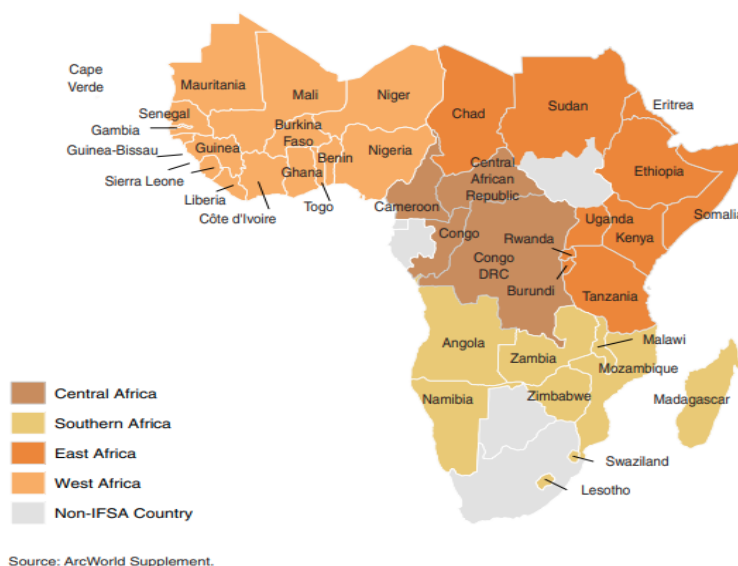
ภูมิภาคซบซายาแอฟริกามีประชากรมากกว่า ๑ พันล้านคน การประเมินครั้งนี้ดำเนินการใน ๓๙ ประเทศของ ๔ ภูมิภาค ได้แก่ แอฟริกากลาง แอฟริกาใต้ แอฟริกาตะวันออก และแอฟริกาตะวันตก (ภาพที่ ๓) ภูมิภาคนี้มีจำนวนประชากรมากที่สุดและมีสัดส่วนความไม่มั่นคงด้านอาหารของประชากรสูงที่สุด โดยในปี ๒๕๖๓ คาดว่าประชากรเกือบ ๔๒๕ ล้านคน (ประมาณร้อยละ ๔๑ ของประชากรในภูมิภาค) ไม่มีความมั่นคงด้านอาหาร โดยประชากร ๓๕ ล้านคนที่ขาดความมั่นคงด้านอาหารนั้นเนื่องมาจากการลดลงของ GDP อันเป็นผลกระทบของโควิด-๑๙ การเพิ่มขึ้นของประมาณการจำนวนประชากรที่ขาดความมั่นคงด้านอาหารเนื่องจากผลกระทบโควิด-๑๙ ต่อ GDP นี้พบว่าอยู่ในแอฟริกาตะวันออก ๑๔ ล้านคน และแอฟริกาตะวันตก ๑๒.๗ ล้านคน

แม้ว่าจะเกิดภาวะผลกระทบจากโควิด-๑๙ แต่ความมั่นคงด้านอาหารคาดว่าจะกระเตื้องขึ้น โดยภายในปี ๒๕๗๓ ภูมิภาคนี้จะมีประชากรที่ขาดความมั่นคงด้านอาหารอยู่ ๓๒๖ ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ ๗๑ ของประชากรทั้งหมดใน ๗๖ ประเทศที่ได้รับการประเมินจากการการศึกษานี้ และคิดเป็นร้อยละ ๒๔.๔ ของประชากรทั้งหมดภูมิภาค SSA (ภาพที่ ๔)

นอกจากนี้ เนื่องจากภูมิภาค SSA มีการเติบโตของประชากรเร็วที่สุดในโลก ดังนั้น เมื่อการเติบโตของ GDP ประจำปีของภูมิภาคอยู่ที่ร้อยละ ๔ ก็หมายความว่า การเติบโตของรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปีจะมีเพียงร้อยละ ๑.๖ ต่อปี

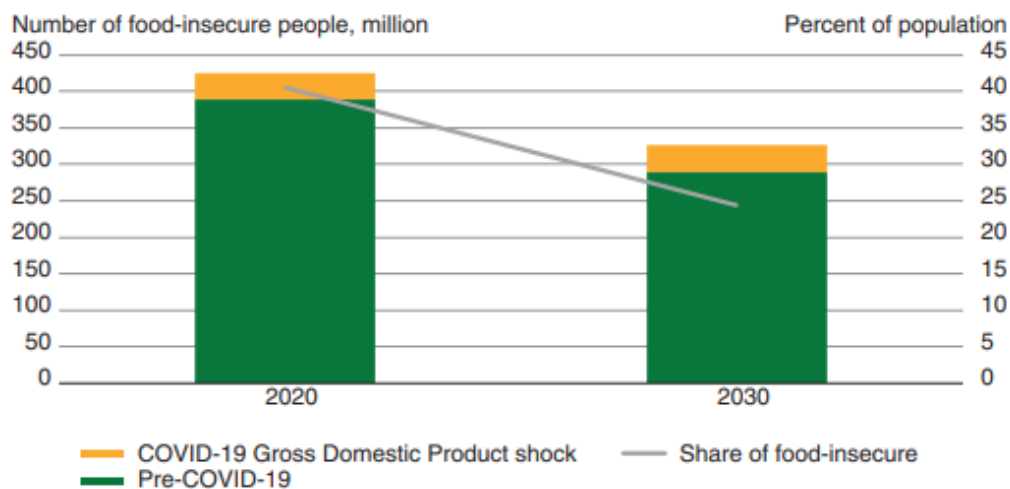
ภาพที่ ๓

กลุ่มประเทศใน Sub-Saharan Africa ที่ได้รับการประเมินความมั่นคงด้านอาหาร ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๗๓

ภาพที่ ๔

ตัวชี้วัดความไม่มั่นคงด้านอาหารของประเทศในกลุ่ม Sub-Saharan Africa ปี ๒๕๖๓ และ ๒๕๗๓

- แอฟริกาเหนือ (North Africa)

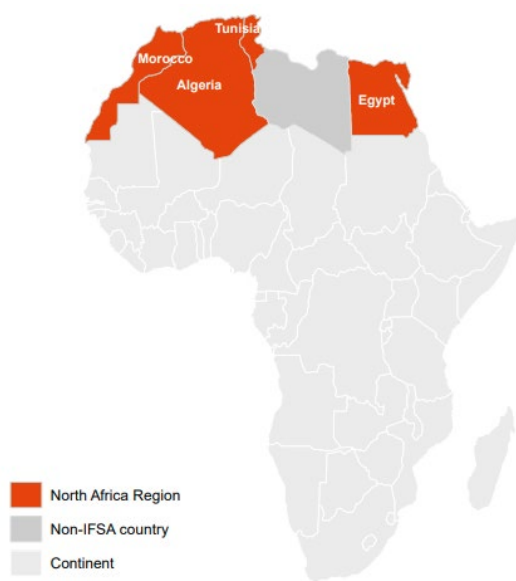
ภูมิภาคแอฟริกาเหนือ ๔ ประเทศ ประกอบด้วย แอลจีเรีย อียิปต์ โมร็อกโก และตูนิเซีย (ภาพที่ ๕ นับเป็นประเทศที่มีความมั่นคงด้านอาหารมากที่สุดในการประเมินครั้งนี้ สัดส่วนของประชากรแอฟริกาเหนือที่ขาดความมั่นคงด้านอาหารคาดว่าจะลดลงจากร้อยละ ๕.๑ ในปี ๒๕๖๓ เหลือเป็น ๑.๙ ในปี ๒๕๗๓ (ภาพที่ ๖ ระดับความรุนแรงของความไม่ปลอดภัยของอาหารคาดว่าจะลดลงร้อยละ ๑๔ โดยความแตกต่างของอาหาร (food gap ต่อคนต่อวันลดลงเหลือ ๒๑๙ แคลอรี ในปี ๒๕๗๓ ทั้งนี้ ปัจจุบันประชากรใน ๔ ประเทศบริโภคแคลอรีในระดับที่เทียบเท่ากับประเทศที่มีรายได้สูง ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากนโยบายอุดหนุนด้านการบริโภค และอาจดำเนินการได้ยากขึ้นในอนาคตเมื่อต้องจัดหางบประมาณเพื่อการสนับสนุนนโยบายดังกล่าว เนื่องจากระดับราคาอาหารของ ๓ ใน ๔ ประเทศ ได้แก่ แอลจีเรีย อียิปต์และตูนิเซียได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงแรงกดดันทางการเงินและภาวะเศรษฐกิจที่ทำนายมากขึ้น

ด้านราคาธัญพืชใน ๓ ประเทศ (ยกเว้นตูนิเซีย คาดว่า จะลดลง ในขณะที่ GDP ที่แท้จริงต่อหัวในปี ๒๕๖๓ - ๒๕๗๓ คาดว่าจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒ ต่อปี โดยเพิ่มขึ้นจากในช่วงปี ๒๕๕๗-๒๕๖๒ ร้อยละ ๑.๕ อย่างไรก็ตาม ผลกระทบต่อ GDP จากโควิด-๑๙ คาดว่าจะลดค่าสัมบูรณ์ของ GDP ต่อหัวลงร้อยละ ๕ ทั้งในปี ๒๕๖๓ และ ๒๕๗๓

เนื่องจากแอฟริกาเหนือต้องพึ่งพาการนำเข้าธัญพืชเป็นอย่างมากแม้ในปีที่การผลิตธัญพืชที่อาศัยน้ำฝนภายในภูมิภาคจะได้ผลดีก็ตาม ความต้องการธัญพืชทั้งที่เป็นอาหารและไม่ใช่อาหารของภูมิภาคนี้คาดว่าจะเพิ่มขึ้นในทศวรรษหน้า โดยส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการเติบโตของความต้องการธัญพืชสำหรับอาหาร (เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๗ ส่งผลให้อุปทานธัญพืชที่จำเป็นต้องจัดหาเพิ่มเติม (implied additional supply required: IASR) สำหรับภูมิภาคเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒๔ ในช่วงปี ๒๕๖๓ - ๒๕๗๓

ภาพที่ ๕

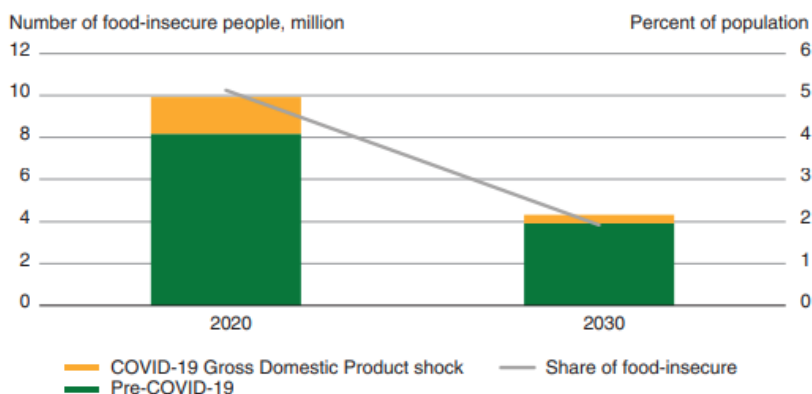
กลุ่มประเทศใน North Africa ที่ได้รับการประเมินความมั่นคงด้านอาหาร ปี ๒๕๖๓-๒๕๗๓

Source: ArcWorld Supplement.

ภาพที่ ๖

ตัวชี้วัดความไม่มั่นคงด้านอาหารของประเทศในกลุ่ม North Africa ปี ๒๕๖๓ และ ๒๕๗๓

- **ลาตินอเมริกาและแคริบเบียน (Latin America and Caribbean: LAC)**

ในการประเมินภูมิภาคลาตินอเมริกาและแคริบเบียน (LAC) ครอบคลุม ๑๑ ประเทศ (ภาพที่ ๗) ปัจจัยหลักของความไม่มั่นคงทางอาหารในปี ๒๕๖๐ และ ๒๕๖๒ ของประเทศส่วนใหญ่ในภูมิภาคนี้ คือ ผลกระทบจากสภาพอากาศรวมถึงปรากฏการณ์เอลนีโญซึ่งส่งผลต่อความพร้อมของอาหาร

อเมริกากลางในช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๒ สภาพอากาศและผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมส่งผลกระทบต่อประเทศเอลซัลวาดอร์ กัวเตมาลา ฮอนดูรัส และนิการากัว ซึ่งมีอาณาเขตที่ตั้งอยู่ในเขตแนวแห้งแล้งของอเมริกากลาง หรือ Central American Dry Corridor (CADA) ที่มีขนาดกว้างใหญ่ทอดยาวจากชายฝั่งแปซิฟิกด้านรัฐเซียปัสของประเทศเม็กซิโกไปยังพื้นที่ทางตะวันตกของคอสตาริกาและปานามา รวมถึงส่วนหนึ่งของฝั่งแปซิฟิกของกัวเตมาลา เอลซัลวาดอร์ ฮอนดูรัส และนิการากัว สภาพอากาศที่แห้งผิดปกติในช่วงเวลาสำคัญของฤดูกาลการผลิตในปี ๒๕๖๐ และ ๒๕๖๒ ส่งผลให้ผลผลิตธัญพืชต่ำกว่าปกติ นอกจากนี้ การส่งออกกาแฟซึ่งเป็นแหล่งรายได้จากการส่งออกและเป็นรายได้ที่สำคัญสำหรับพื้นที่ชนบทของประเทศในกลุ่ม CADA ก็ได้รับผลกระทบเช่นกัน นอกจากนี้ ความไม่สงบทางการเมือง สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่ย่ำแย่ ปัญหากลุ่มอาชญากรและการก่ออาชญากรรมยังส่งผลให้เกิดการอพยพและการย้ายถิ่นฐานของประชากร และนำไปสู่การเพิ่มความไม่มั่นคงด้านอาหารโดยเฉพาะในพื้นที่ชนบท ปัจจัยลบทั้งหมดนี้มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจในท้องถิ่นและเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ความไม่มั่นคงด้านอาหารในประเทศ CADA มีแนวโน้มรุนแรงยิ่งขึ้น

ในอเมริกาใต้ ประเทศในกลุ่มตัวอย่าง (ไม่รวมโบลิเวีย ได้แก่ โคลอมเบีย เอกวาดอร์ และเปรู) มีประชากรที่ไม่มีความมั่นคงด้านอาหารอยู่ในระดับต่ำที่สุด ซึ่งส่วนใหญ่สะท้อนให้เห็นถึงสถานะของรายได้ปานกลางในระดับบนของประชากร อย่างไรก็ตาม ประเทศในอเมริกาใต้ในกลุ่มตัวอย่างล้วนอ่อนไหวต่อแรงกระทบทางเศรษฐกิจจากตลาดโลกเนื่องจากเศรษฐกิจภายในประเทศต้องพึ่งพาการส่งออกสินค้า เช่น ทองแดง น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ และกาแฟ ด้านผลผลิตธัญพืชในประเทศแถบอเมริกาใต้ยังคงใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ย ๕ ปี ที่ผ่านมาซึ่งส่งผลต่อความพร้อมของอาหารในระดับสูง

ภาพรวมการประเมินความไม่มั่นคงด้านอาหาร หน่วยงาน ERS ประเมินว่าในปี ๒๕๖๓ หากไม่รวมผลกระทบจากการระบาดของโควิด-๑๙ ภูมิภาค LAC จะมีประชากรที่ไม่มีความมั่นคงด้านอาหารจำนวน ๓๑ ล้านคน

แต่เมื่อพิจารณา รวมถึงผลกระทบจากการระบาดของโรคต่อ GDP จะส่งผลให้จำนวนประชากรที่ไม่มีความมั่นคงด้านอาหารเพิ่มขึ้นอีก ๕.๓ ล้านคน

ในช่วงปี ๒๕๕๗ - ๒๕๖๒ GDP ต่อหัวของภูมิภาคขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ ๑.๖ ต่อปี ในช่วงทศวรรษหน้า การเติบโตของ GDP ในภาพรวมจะยังคงอยู่ในเชิงบวกแม้ว่าจะได้รับผลกระทบจากโควิด-๑๙ แต่ GDP ต่อหัวคาดว่าจะลดลงร้อยละ ๖ ในปี ๒๕๖๓ และลดลงร้อยละ ๔ ในปี ๒๕๗๓ อย่างไรก็ตาม ความมั่นคงด้านอาหารคาดว่าจะฟื้นตัวดีขึ้นภายในปี ๒๕๗๓ โดยจำนวนประชากรที่ไม่มีความมั่นคงด้านอาหารจะลดลงมากกว่าร้อยละ ๕๐ เหลือเพียงร้อยละ ๑๐ ของประชากรที่ไม่มีความมั่นคงด้านอาหาร (เพิ่มขึ้นจากการคาดคะเนก่อนการมีโควิด-๑๙ อยู่ที่ร้อยละ ๑.๓ (ภาพที่ ๘ สำหรับระดับของความไม่มั่นคงด้านอาหารซึ่งวัดจากช่องว่างจำนวนแคลอรีต่อคนต่อวันคาดว่าจะลดลงจากเกือบ ๓๒๙ แคลอรีในปี ๒๕๖๓ ไปเป็นน้อยกว่า ๒๗๕ แคลอรีในปี ๒๕๗๓

อนึ่ง เนื่องจากการเติบโตของรายได้ ส่งผลให้ความต้องการธัญพืชในภูมิภาคคาดว่าจะเพิ่มขึ้นจาก ๔๔.๔ ล้านตัน ในปี ๒๕๖๓ เป็น ๕๗ ล้านตัน ในปี ๒๕๗๓ ความต้องการธัญพืชที่ไม่ใช่อาหาร (รวมถึงอาหารสัตว์ มีส่วนทำให้ความต้องการธัญพืชรวมเพิ่มขึ้น ความต้องการธัญพืชที่ไม่ใช่อาหารต่อปีคาดว่าจะเพิ่มขึ้น ๗.๖ ล้านตัน (ร้อยละ ๓๗ ภายในปี ๒๕๗๓ การผลิตธัญพืชในภูมิภาคในทศวรรษหน้าคาดว่าจะไม่สอดคล้องกับการเติบโตของความ ต้องการใช้ ดังนั้นการนำเข้าจะมีบทบาทสำคัญในการเติมเต็มส่วนที่ขาดของความต้องการธัญพืชในระดับภูมิภาค ความต้องการที่เพิ่มขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการธัญพืชรวม (อาหารและไม่ใช่อาหาร จะเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓๐ หรือที่เพิ่มขึ้นภายในปี ๒๕๗๓ คิดเป็นปริมาณ ๘.๑ ล้านตัน

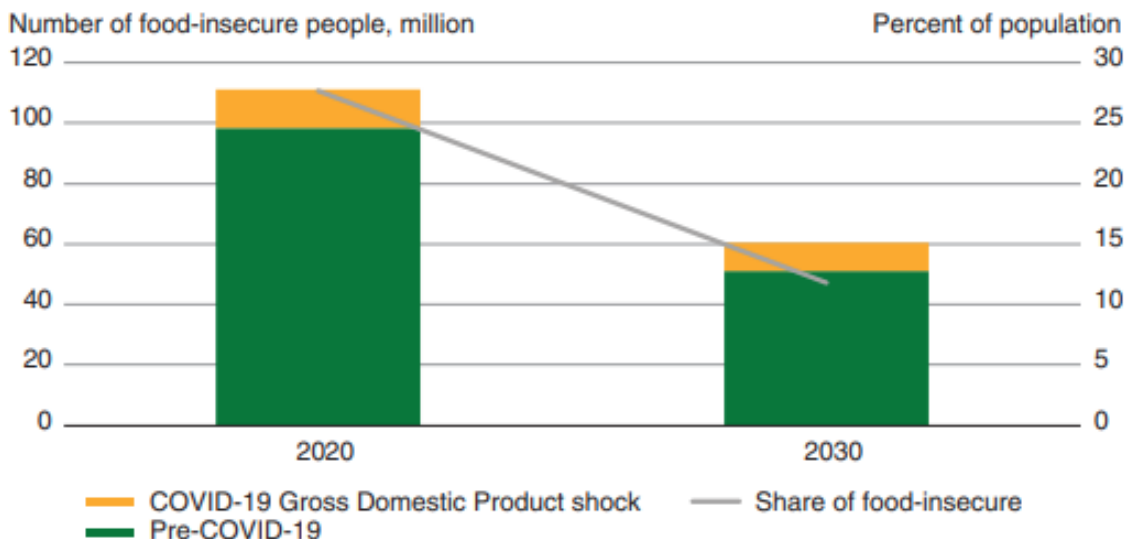
ภาพที่ ๗

กลุ่มประเทศใน Latin America and Caribbean ที่ได้รับการประเมินความมั่นคงด้านอาหาร ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๗๓

ภาพที่ ๘

ตัวชี้วัดความไม่มั่นคงด้านอาหารของประเทศในกลุ่ม Latin America and Caribbean ปี ๒๕๖๓ และ ๒๕๗๓

- เอเชีย (Asia)

ประเทศในภูมิภาคเอเชียซึ่งมีทั้งหมด ๒๒ ประเทศ ที่ได้รับการประเมินครั้งนี้ (ภาพที่ ๙ ในปี ๒๕๖๓ มีประชากรประมาณ ๒,๔๐๐ ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๔ ของประชากรทั้งหมดใน ๗๖ ประเทศที่ได้รับการประเมินครั้งนี้

ภายในปี ๒๕๗๓ ประเทศในภูมิภาคเอเชียทั้ง ๒๒ ประเทศ จะมีสัดส่วนของประชากรที่ไม่มีความมั่นคงด้านอาหารลดลงมากกว่าร้อยละ ๗๐ แม้ว่าจะได้รับผลกระทบจากโควิด-๑๙ เนื่องจากอัตราการเติบโตของประชากรที่ลดลง (เหลือประมาณร้อยละ ๑ ต่อปีในทศวรรษหน้า การผลิตธัญพืชในภูมิภาคเอเชียมีการเติบโตอย่างมาก โดยทั่วไปเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของผลผลิตต่อหน่วยและกำลังการผลิต การผลิตธัญพืชคาดว่าจะเพิ่มขึ้นเกือบร้อยละ ๒.๒ ต่อปีในช่วงปี ๒๕๖๓ ถึง ๒๕๗๓ ซึ่งสูงกว่าอัตราการเติบโตของประชากร และในช่วงทศวรรษหน้าคาดว่าจะความต้องการธัญพืชที่ไม่ใช่อาหาร (ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง จะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วมากกว่าความต้องการธัญพืชที่เป็นอาหาร ซึ่งจากเดิมที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๕๑ และจะเพิ่มอีกร้อยละ ๒๗ การเติบโตของความต้องการธัญพืชทั้งหมดนี้ทำให้อุปทานที่จำเป็นต้องจัดหาเพิ่ม (IASR ของภูมิภาคเพิ่มขึ้นร้อยละ ๖๒ เนื่องจากการผลิตธัญพืชเติบโตในอัตราที่ต่ำกว่าความต้องการ

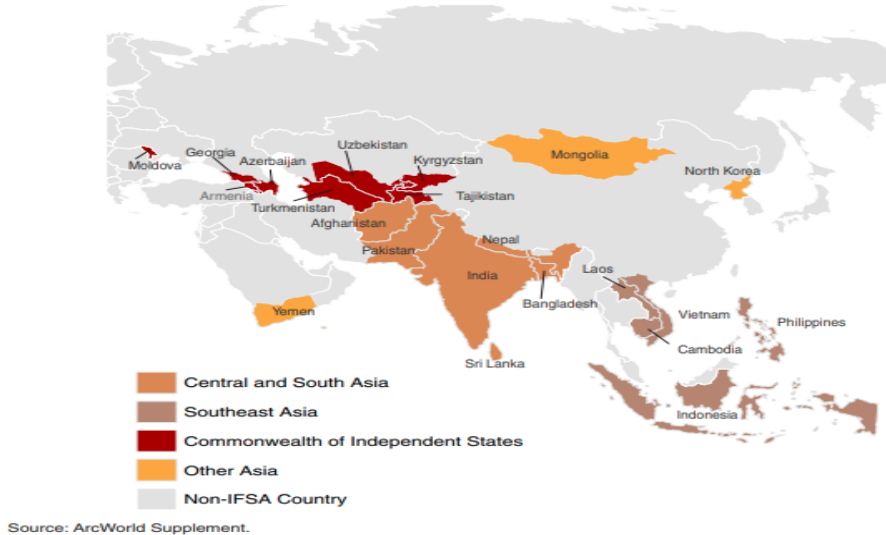
ในปี ๒๕๖๓ แม้ว่าโควิด-๑๙ จะส่งผลกระทบต่อการเติบโตของ GDP แต่ภูมิภาคเอเชียมีความไม่มั่นคงด้านอาหารน้อยที่สุดเป็นอันดับ ๒ เมื่อเทียบกับทุกภูมิภาคที่ได้รับการประเมินในครั้งนี้อยู่ โดยมีสัดส่วนประชากรที่ไม่มีความมั่นคงด้านอาหารร้อยละ ๑๕.๔ และคิดเป็นจำนวนประชากร ๓๗๓.๒ ล้านคน (ภาพที่ ๑๐

ความไม่มั่นคงด้านอาหารคาดว่าจะดีขึ้นในทุกประเทศของภูมิภาค เนื่องจากการเติบโตของรายได้ที่มั่นคงและราคาอาหารในประเทศส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำหรือลดลง สัดส่วนของประชากรในเอเชียที่ไม่มีความมั่นคงด้านอาหารคาดว่าจะลดลงเหลือร้อยละ ๔ ภายในปี ๒๕๗๓ อย่างไรก็ตาม ๓ ประเทศ ได้แก่ อัฟกานิสถาน เกาหลีเหนือ และเยเมน มีสัดส่วนความไม่มั่นคงด้านอาหารของประชากรมากขึ้น ในช่วงปี ๒๕๖๓ และ ๒๕๗๓

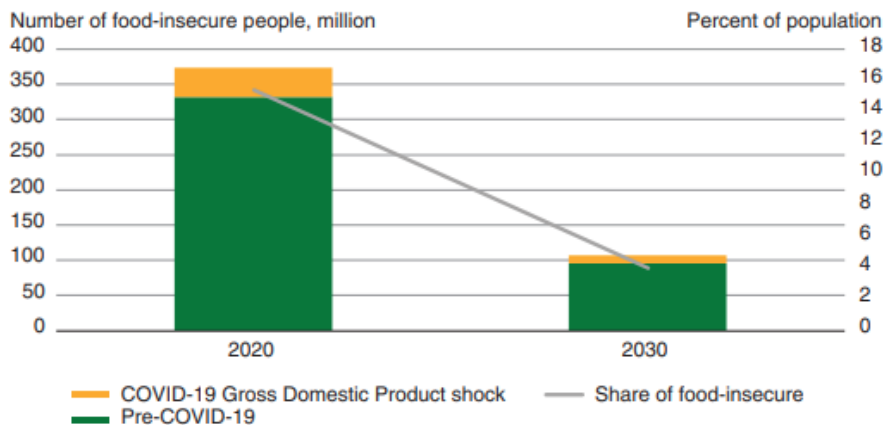
ระดับความรุนแรงของความไม่มั่นคงอาหาร (วัดจากจำนวนแคลอรีที่ต้องการเพื่อเพิ่มปริมาณการบริโภค ให้ได้พลังงานตามเป้าหมาย ๒,๑๐๐ แคลอรี/คน/วัน ของภูมิภาคเอเชียอยู่ในระดับที่ต่ำคือ ๒๘๗ กิโลแคลอรี เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยทั่วโลกที่ ๓๖๐ กิโลแคลอรี ทั้งนี้ประเทศที่พบว่ามีช่องว่างหรือความรุนแรงของความไม่มั่นคงด้านอาหารสูงสุดได้แก่ เยเมน เกาหลีเหนือ และอัฟกานิสถาน

สำหรับปัจจัยหลักที่ช่วยขับเคลื่อนในการฟื้นฟูความมั่นคงด้านอาหารให้ดีขึ้นในภูมิภาคเอเชียคือการเติบโตที่มั่นคงของ GDP ที่แท้จริงต่อหัว และราคาที่เป็นจริงของธัญพืชที่อยู่ในระดับต่ำหรือลดลง ตัวขับเคลื่อนเหล่านี้ได้รับการเกื้อหนุนจากการผลิตธัญพืชในประเทศที่เพิ่มขึ้นในภาพรวม การฟื้นตัวของความมั่นคงด้านอาหารในภูมิภาคนี้ส่วนใหญ่เป็นผลลัพธ์ของประเทศอินเดียและอินโดนีเซียซึ่งมีประชากรรวมกันแล้วมีสัดส่วนถึง ๒ ใน ๓ ของประชากรในภูมิภาคเอเชีย

ภาพที่ ๙
กลุ่มประเทศใน Asia ที่ได้รับการประเมินความมั่นคงด้านอาหาร ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๗๓

ภาพที่ ๑๐
ตัวชี้วัดความไม่มั่นคงด้านอาหารของประเทศใน Asia ปี ๒๕๖๓ และ ๒๕๗๓

ที่มา:

<https://www.ers.usda.gov/webdocs/outlooks/99088/gfa-31.pdf?v=9058.7>